

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д. изк. Чавдар Иванов Попов

катедра „Изкуствознание“

Национална художествена академия

за дисертационен труд на тема:

**„Визуални структури в композициите на дипломните работи в специалност
„Стенопис“ към Националната художествена академия**

автор: Радостин Василев Седефчев

Дисертационният труд на Радостин Василев Седефчев на тема: „Визуални структури в композициите на дипломните работи в специалност „Стенопис“ към Националната художествена академия“ се състои от 207 страници текст, съдържащ увод, три глави, заключение, декларация за оригиналност, използвана литература и приложение, включващо списък на завършилите специалност „Стенопис“ (четири и петгодишни курса) през периода 1948-2000 г. Освен това към труда е приложен албум със 120 илюстрации, основно на произведения на монументалната живопис, които са обект на анализ в дисертацията, както и няколко архивни документални снимки.

Доколкото ми е известно, подобна тема се разработва за пръв път в Националната художествена академия, а по всяка вероятност и в страната, тъй като касае, естествено, учебното заведение, в което работим. Предмет на изследване са дипломните работи на завършилите специалност „Стенопис“ през периода от 1960 г. до 2017 г.

Смисълът на избора на подобна тема и полезността от нейното разработване се свеждат най-общо до два основни момента.

От една страна, такава разработка несъмнено е изключително полезна за пълното и цялостно очертаване и трасиране през годините на историята на специалност

„Стенопис” в рамките на Националната художествена академия. А това означава също проследяване на еволюционната динамика на този важен дял от пластичните изкуства у нас. Не на последно място тук има значение и възстановяването, освежаването и поддържането на професионалната и колегиална памет, без което не е възможно развитието на която и да е наука или област на изобразителното творчество.

От друга страна разработването на тази тема дава възможност за конкретизация, обогатяване и доуточняване на някои основни насоки и тенденции на българската живопис и, по-широко, на българското изобразително изкуство през посочения период. Достатъчно е да се отбележи, че в труда са разгледани дипломните произведения на редица наши художници, които впоследствие придобиват широка известност и заемат видно място в панорамата на съвременния художествен живот в България.

В своите анализи, авторът се опира на една система на класификация на материала, която използва терминология, заимствана от някои трудове на известния американски естетик, психолог на изкуството и културолог Рудолф Арнхайм. Става дума по-специално за неговото есе „Ентропия и изкуство. Есе за безредието и реда”. На тази база дисертантът подрежда материала на три основни групи: ордерно-системна, ентропична и хибридна със съответните им подразделения. В специализираните изкуствоведски анализи на проблемите на композицията във визуално-пластичните изкуства тези термини почти не се срещат (главно поради тяхната връзка с гещалт-психологията и с психологията на възприятието на художествения образ като цяло). А това са различни, макар и сродни на изкуствознанието научни дисциплини. Ето защо въвеждането им в употреба в случая се нуждае от убедителна мотивировка. Необходимите за това аргументации и уговорки са представени в увода, заедно със задължителните цели и задачи, които се преследват (с. 9-10). Въпросът, който все пак остава открит за мен, е дали подобна терминология може да получи, така да се каже, права на гражданственост в по-широк кръг подобни проучвания или ще остане затворена единствено в рамките на настоящето изследване.

Наред с добре структурирания увод, авторът демонстрира много добро познаване на литературата по темата (отбелязани са трудовете на неговите колеги Илия Илиев, Олег Гочев, Боян Добрев, които както личи от текста, не само са взети пред вид, но и внимателно са прощудирани), както и на специализираната книжнина на български и чуждестранни автори, които в една или друга степен имат отношение към

